

KönyvTÁRlat V. Propaganda a XX. században - irodalmi-kultúrtörténeti programsorozat

2015/09/07 - 14:58

Ötödik éve rendezi meg az Országos Széchényi Könyvtár havonta jelentkező irodalmi-kultúrtörténeti programsorozatát, a KönyvTÁRlatot. Az idei tematikus évad a *Propaganda a XX. században* címmel szeptember 17.-én indul, s szokás szerint továbbra is csütörtök estéenként jelentkezik.

Ötödik éve rendezi meg az Országos Széchényi Könyvtár havonta jelentkező irodalmi-kultúrtörténeti programsorozatát, a KönyvTÁRlatot. Az idei tematikus évad a *Propaganda a XX. században* címmel szeptember 17.-én indul, s szokás szerint továbbra is csütörtök estéenként jelentkezik, amikor az érdeklődők egy felkért neves **szakértő előadását** hallhatják, amit a témát további árnyalatokkal gazdagító **művészi produkció** (színházi est, koncert, performansz, stb.) követ. Minden esthez Könyvtárunk gyűjteményéből válogatott, igazi ritkaságokból összeállított csemegéket, csak ezeken a napokon látható **mini-tárlat** keretében mutatunk meg, mely dokumentumok az adott téma irodalmába is mélyebb bepillantást nyújtanak.

A propaganda bizonyos nézetek elterjesztésére, részben azok védelmére szolgál, és – közvetetten vagy nyíltan, például a cenzúra által – szoros kapcsolatban áll a világnézeti és esztétikai ízlésformálással, a művészeti és oktatási kánonok kérdéskörével is. Minden képletes kánon a maga értékeltét kívánja továbbhagyományozandó eszmeként, fennkölt minőségként tárgyiasított formában továbbadni.

A propaganda megszületésének, első időszakának a késő középkort és a kora újkort tekinthetjük, amikor egyrészt létrejött egy korábbinál szélesebb világi értelmiségi réteg, másrészt megjelent a könyvnyomtatás, mint az egyik legmeghatározóbb szellemi technológia. A nyomtatott röplapok, pamfletok és az első újságok révén tömegek véleményének formálása vált lehetővé. Ekkortól, s főképp majd a 20. század legelejétől beszélhetünk a modern propaganda igazi térnyeréséről, mind ideológiai, mind kereskedelmi propaganda szintjén, amikor a nyomtatás (könyv-, sajtó- és kereskedelmi plakát!) mellett a tömegkommunikáció új eszközeit is felhasználják.

Politika, művészet, média, kereskedelem – a különböző propagandatípusok és eszközök egyaránt az érzelmek, személyes érdekek, vagy éppen a közösségi félelemre való rájátszás révén érik el céljukat. Van-e kiút? Maradhatunk-e függetlenek? *„Észre sem vesszük, hogy álmaink és vágyaink, hiúságunk és félelmeink sebezhetővé, kiszolgáltatottá tesznek bennünket. Politikusok, hittérítők és üzletemberek évezredek óta tudják, amit mi persze körömszakadtig tagadunk, hogy viselkedésünket nem a józan ész, hanem az érzelmek irányítják”* – mondja Kepes András újságíró, író, egyetemi tanár, akinek évadnyitó előadásával indítjuk útjára sorozatunkat. Megkíséreljük átfogóan feltárni *A propaganda anatómiáját*-t, áttekintve, hogyan alakultak az évszázadok során, melyek a propaganda, a meggyőzés taktikái, és hogyan védekezhetünk ellenük? Ezekre a kérdésekre keresve a választ, széles spektrumú, globális folyamatoknak az elemző bemutatására vállalkozik tehát idei tematikus sorozatunk nyolc izgalmas est keretében, a rendelkezésre álló időkeret határai miatt a propaganda 20. századi jelenségeinek vizsgálatára fókuszálva.

Az estek tematikái és a felkért előadók:

2015. szeptember 17.

[A propaganda anatómiája](#) [1] – Kepes András egyetemi tanár, Táncsics Mihály-díjas és Pulitzer-émlékdíjas újságíró, a Budapesti Metropolitan Főiskola Művészeti Tanácsának elnöke

2015. október 15.

[Propaganda az első világháborútól 1945-ig](#) [2] - Zeidler Miklós, az ELTE Új- és Jelenkori Magyar Történeti Tanszékének docense, a MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa

2015. november 12.

A sztálini propaganda módosulásai - Kun Miklós Széchenyi-díjas történész, Szovjetunió- és Oroszország-szakértő, a Károli Gáspár Református Egyetem professzora, a Kremlinológiai Intézet vezetője

2015. december 3.

Egyház és propaganda - az előadó személyét később közöljük

2016. január 21.

„Cinkos akusztika” - színház, irodalom és cenzúra - Jákfalvi Magdolna, a Színház- és Filmművészeti Egyetem egyetemi tanára

2016. február 18.

Film és ideológia - Réz András filmesztéta, filmtörténész, szak- és műfordító, forgatókönyvíró, drámaíró és reklámszakember

2015. március 17.

„Otthonod az uradé?” - nő és propaganda - Kádár Judit irodalomtörténész, kritikus, a Nyugat-magyarországi Egyetem oktatója

2015. április 14.

Lúdas Matyi a rendszer szolgálatában - Takács Róbert történész, a Politikátörténeti alapítvány és Politikátörténeti Intézet tudományos munkatársa

Ebben az évadban a tematikus estek kapcsolódnak továbbá az október közepén megnyíló, *Propaganda az I. világháború idején* című nagykiállításunk koncepciójához, lehetőséget nyújtva a kiállítás által megfogalmazott felvetések továbbgondolására is.

Az évadot terveink szerint tavasztól további estek folytatják a tömegkommunikáció befolyásoló erejéről, a mai, világháló adta kihívásokról és akadályokról, eszközökről és célokról, többek közt közösségi portálok pszichológiai hatásfolyamatainak vizsgálatával.

Az estekre a belépés az NKA támogatásnak köszönhetően ingyenes!

[A programsorozat plakátja](#) [3]

[4]

[# KönyvTÁRlat](#) [5]

Forrás webcím: <https://oszk.hu/konyvtarlat/propaganda-xx-szazad-konyvtarlat-5>

Hivatkozások:

- [1] <http://www.oszk.hu/konyvtarlat/propaganda-anatomiaja>
- [2] <http://www.oszk.hu/konyvtarlat/propaganda-az-elso-vilaghaborutol-1945-ig-konyvtarlat>
- [3] https://oszk.hu/sites/default/files/KONYVTARLAT_5.pdf
- [4] <http://www.nka.hu>
- [5] <http://www.oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/koenyvtarlat>
- [6] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [7] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/koenyvtarlat>